

VÍKEND V POHRANIČÍ

in.ihned.cz/cr

Volný čas

• Ekomuzeum Krnapu u vstupu do Obřího dolu v Peci pod Sněžkou • Infocentra v Peci pod Sněžkou a Temném dole vydávají vlastní časopis o Krkonoších Veselý výlet – v české, německé a polské mutaci • Sklářské muzeum v Harrachově • Krkonošské muzeum v Jilemnici • Dělostřelecká tvrz Stachelberg (expozice čs. pohraničních opevnění) • Muzeum Karkonoskiego Parku Narodowego (KPN) v Sobie-szówě (část Jelenie Góry) • Parada v Niedamirówě (dům sloužící jako centrum polské, české a německé kultury) • Kostel Wang v Karpaczi (duben až říjen 9 – 18, listopad až duben 9 – 17, v neděli od 11.30) • Chojník (něm. Kynast) – zřícenina středověkého hradu s krásnými výhledy na hlavní hřeben Krkonoš a slezskou pánev

Jižní svah Studniční hory směrem do Modrého dolu je každoročně dějištěm neobvyklého úkazu. Tající sníh, který zde leží až do začátku léta, má tvar bývalého Československa. Důstojnou vzpomínkou na všechny bezjmenné zemřelé je Památník obětem hor nad Luční boudou, v sedle mezi Luční a Studniční horou, původně postavený na paměť smrti Václava Rennera z roku 1798. Na polské straně nejedeme obdobu – symbolický hřbitov obětí hor poblíž vodopádu Lomniczkiego.

Všude na dohled

Když se na hřebenech povede počasí, jsou odměnou za výstup daleké výhledy na Lužické a Jizerské hory, Orlické hory, Králický Sněžník nebo do slezské pánve. Možná proto, že zde ve výhledu nebrání stromy, je v Krkonoších ve srovnání se sousedními Jizerkami menší počet kamenných rozhleden. Prusové postavili na okraji impozantních Sněžných jam (Schnee gruben, dnes Sniezne Kot-

ly) působivou horskou boudu s rozhlednou už v roce 1897. Po roce 1945 se pro podobnost se známým hradem vžilo v Polsku pojmenování Wawel.

Česká strana má kromě Štěpánky na samé hranici s Jizerskými horami (dostavěna 1892) stejně starou rozhlednu Žalý na jižním okraji. Jako rozhledna funguje např. i poslední sloup staré lanovky na Černé hoře nad Janskými Lázněmi.

Brzy by jim však měl v Krkonoších přibýt zdatný konkurent. Hnědý vrch, dostupný z Pece pod Sněžkou lanovkou, chce svou 30metrovou, vesměs dřevěnou rozhlednu stihnout postavit do příštího léta. Nově se mohou návštěvníci kochat pohledem také ze střechy právě dokončované poštovny na Sněžce.

Malé, ale krásné

Slezská strana Krkonoš je díky zmíněnému příkrému sklonu bohatší na kamenná moře, skály a ledovcová jezera. Strmý spád dal šanci vzniknout například Vodopádu Kamiencyzka nebo Szklarki. Na české straně jsou alternativou např. Labský, Pančavský nebo Mumlavský vodopád. To co české straně chybí, jsou velká jezera. Malý a Wielki Staw se nacházejí přímo pod hlavním hřebenem. Obě jsou ledovcového původu. K zajímavostem slezské strany hor patří i skalní útvary Pielgrzymy a Slonecznik. Asi nejznámější chatou polských Krkonoš je Strzecha Akademicka (dříve Hampelbaude) z roku 1907.

Centrem, kam také míří většina návštěvníků západní části polských Krkonoš, je město Sklarzyska Poreba, které ještě před rozmachem turismu vyrostlo především díky sklářskému hutím. Do kategorie místních novinek patří evropský primát města tzv. „Free Hot-spot Zone“. Zkratka označuje bezplatný bezdrátový přístup k internetu pro širokou veřej-

Malý Staw, ledovcové pleso na polské straně hor, leží ve výšce 1183 m, jen asi 2 km od turistického přechodu.

nost. Tato možnost je k mání v 50 ubytovacích a restauračních zařízeních.

Hlavním městem vojvodství Dolní Slezsko je Jelenia Góra se zajímavou kašnou s Nepetunem na náměstí. Pozoruhodný soubor tyrolských dřevěných domů je k vidění v nedalekých, jihovýchodně položených Myslakowicích. Prvotřídní atrakcí v druhém středisku Karpacz je norský kostelík Wang ze 13. století, který Prusové zakoupili a přivezli pod Sněžku v roce 1844. K historickému vývoji slezské části Krkonoš stojí za to poznamenat, že na vzniku mnoha vesnic a samot na slezské straně (např. Michalowice, Borowice) se podíleli čeští pobělohorskí exulanti.

Za klidem do Rýchor a lázní

Únavu z přelidnění, které v Krkonoších hrozí prakticky na každém kroku, může turista vyhnat z hlavy v nejvýchodnější části pohorí. Pokračování hlavní turistické cesty z Pomezních bud kopíruje státní hranici na Lysečinském hřebeni a po přestávce vyplněné návštěvou zajímavé vápencové jeskyně v Horních Albeřicích vyústí v Rýchorách. Podle některých zdrojů se v tzv. Zlatých Rýchorách rýžovalo zlato již na začátku 11. století. Pro dnešního návštěvníka jsou o mnoho zajímavější ukázky lidové architektury, zbytky bukového pralesa ve Dvorském lese nebo Rýchorská bouda z roku 1930, která vedle občerstvovacích služeb funguje i jako škola ochrany životního prostředí.

Z lázeňských měst pod Krkonošemi jsou českou jedničkou Janské Lázně, kde byl podle pověstí první pramen objeven již v roce 1006. Ve skutečnosti ale přinesli místu věhlas až dobývači drahých kovů na nedalekých Rýchorách, přesnější údaje o Janských Lázních tak pocházejí až ze 14. století. Dnes tu mají lázeňští hosté na výběr ze 30 pramenů a spolu s dalšími návštěvníky možnost procházet se po novorenesanční kolonádě z roku 1893. V lázních Cieplice Slaskie Zdroj, kde se léčí od konce 13. století, zaujme především nejstarší lázeňský Długi Dom. ■

IRENA MIKEŠOVÁ

FOTO: CZECH TOURISM

Hraniční přechody

KRNAP – KPN

• Harrachov-Mýtiny – Polana Jakuszycka (pěší, lyžaři, cyklisté, vozíčkáři) • Harrachov – Jakuszyce (pěší, cyklisté, automobily) • Vo-secká bouda – Szrenica (pěší) • Špindlerova bouda – Przesieka (pěší, lyžaři, cyklisté) • Luční bouda – Równia pod Sniezka (pěší, lyžaři) • Luční bouda – Slaski Dom (pěší, lyžaři) • Soví sedlo – Sowia Przelecz (pěší, lyžaři) • Pomezni boudy – Przelecz Okraj (pěší, cyklisté, automobily) • Žacléf-Bohr – Niedamirów (pěší, lyžaři)